ПАНЕЛЬ ІІ
ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА В УГОДІ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

А. А. Булда
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки та психології вищої школи
Факультету менеджменту освіти та науки,
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
(м. Київ)

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ПРАВА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ

Освіта – головний спосіб розвитку людини, що дозволяє їй активно діяти в економічному, культурному та політичному житті світового співтовариства. Вища освіта і наука стають глобальним фактором суспільного розвитку. Освіта закладає сьогодні основи не лише професійної, але й громадянської, екзестенційно-особистісної самоідентифікації людини.

В цьому контексті важливого значення набуває психолого-педагогічна підготовка майбутніх фахівців магістерського рівня, яких готує Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова.

В педагогічних університетах України, зокрема в НПУ імені М. П. Драгоманова, накопичено значний досвід формування психолого-педагогічної готовності магістрантів права до викладацької та науково-педагогічної діяльності. Важливі аспекти педагогічної та психологічної підготовки студентів магістерського рівня розкривають дослідницькі праці В. П. Андрущенка, Б. І. Андрусишина, А. М. Гуза, Н. М. Дем'яненко, О. І. Пометун, Т. О. Ремех та інших науковців педагогічної галузі.

Значною мірою вирішує проблему набуття магістрами права педагогічних компетентностей поглибленого рівня нормативна навчальна дисципліна педагогіка та психологія вищої школи, яка забезпечує ґрунтовне оволодіння магістрантами знаннями в галузі теорії й практики педагогіки та психології вищої школи, набуття компетентрностей педагогічної діяльності у закладах вищої освіти щодо виконання професійних обов'язків викладача, проведення науково-пошукової роботи, керування

дослідницькою діяльністю студентів, організації та управляння навчальним процесом у вищій школі, ознайомлення з психологічними особливостями діяльності студентів і викладачів.

Курс педагогіка та психологія вищої школи має на меті забезпечити студентів системою знань про закономірності організації освітнього процесу при підготовці кваліфікованих і конкурентоздатних фахівців у галузі освіти, форми, методи і засоби формування особистісних якостей майбутніх педагогів, професійну діяльність викладачів вищої школи; сформувати у студентів психолого-педагогічні компетентності, необхідні для майбутньої фахової діяльності відповідно до вітчизняних та світових стандартів та методологічних засад управління педагогічним процесом у закладах вищої освіти [2].

Досвід викладання зазначеного навчального курсу дає підстави стверджувати, що реалізація психолого-педагогічної спрямованості дисципліни забезпечується в процесі визначення методолого-теоретичних та історичних засад, закономірностей, принципів, тенденцій, сутності та змісту управлінських основ освітнього процесу у вищій школі. Формуючи відповідні компетентності у магістрантів, важливо досягти засвоєння ними закономірностей функціонування системи вищої освіти, її складових, ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації навчального процесу, методами, прийомами та засобами навчання і виховання у вищій школі. Важливо, щоб студенти опанували прийоми прогнозування перспектив вищої освіти в України в контексті інтеграції в Європейський освітній простір, усвідомили психологічні особливості особистісного розвитку та самореалізації.

Психолого-педагогічна підготовка майбутніх магістрів права в НПУ імені М. П. Драгоманова потребує системної роботи, пов’язаної з формуванням у них відповідних умінь та навичок, насамперед, вміння використовувати в освітньому процесі знання фундаментальних основ сучасних досліджень, проблем і сучасних тенденцій розвитку педагогічної галузі, її зв’язків з іншими науками, здійснення комплексного аналізу науково-педагогічних явищ і процесів. Студент повинен вміти проектувати суб’єктно-суб’єктні відносини в системі “викладач-студент” на рівні співпраці та співтворчості, планувати навчальну діяльність за напрямком майбутньої фахової підготовки.

В процесі реалізації навчально-методичної роботи студент має навчитися розробляти навчальну та науково-методичну документацію (навчальні і робочі плани, програми, методичні вказівки до проведення практичних, лабораторних, семінарських занять, організації самостійної роботи студентів тощо), аналізувати підручник, навчальні та методичні посібники, складати плани-конспекти лекційних, практичних, лабораторних, семінарських занять, досліджувати пріоритетні напрямки розвитку освіти в Україні, з’ясовувати напрями перетворень у галузі освіти на світовому та європейському просторі.

В галузі психології студент повинен вміти застосовувати набуті предметні знання для вирішення фахових задач, аналізувати психологічні явища і процеси у закладах вищої освіти, застосовуючи у науково-педагогічній діяльності психо-діагностичні методики, самостійно аналізувати та творчо реалізовувати заходи із вирішення психологічних проблем, пояснювати та формулювати соціальні та індивідуально-орієнтовані технології щодо вирішення реальних ситуацій.

Важливим компонентом психолого-педагогічної готовності магістрантів права до науково-дослідницької діяльності є формування відповідних вмінь використовувати набуті знання при апробації практичного досвіду в процесі написання магістерських дипломних робіт, особливо при викладенні вихідних позицій і виборі методики проведення досліджень. Впровадження окреслених компонентів освітнього процесу здійснюється під час реалізації змістової та методичної складових.

У процесі вивчення курсу педагогіка та психологія вищої школи важливо зосередити увагу на засвоєнні знань з основних питань, які визначені програмою і тематичним планом навчальної дисципліни.

Психолого-педагогічна підготовка майбутніх магістрів права має бути також тісно пов’язана з висвітленням законодавчих основ управління у вищій школі. Студенти повинні мати чіткі уявлення про педагогічний менеджмент як сучасної теорії управління освітою, її основні поняття, принципи та функції. Значної уваги потребує питання психолого-педагогічних особливостей діяльності викладача закладів вищої освіти, професійно-педагогічне спілкування, типологія особистості викладача, його педагогічна культура та професійна майстерність, психологія комунікативної взаємодії викладача зі студентами, запобігання конфліктів у педагогічному процесі, педагогічна техніка викладача та профілактика синдрому професійного вигорання.

Професійна підготовка магістрантів в процесі викладання дисципліни педагогіка та психологія вищої школи здійснюється, базуючись на таких методологічних підходах, як: особистісний, діяльнісний, системний, гуманістичний, ресурсний, синергетичний, аксіологічний, компетентнісний. Базуючись на об’єктивних і суб’єктивних закономірностях навчання, реалізуючи принципи навчання, які визначають зміст, організаційні форми і методи навчальної роботи, викладач разом зі студентами впроваджує їх в навчально-виховний процес. Все це здійснюється через форми організації навчання у вищій школі: лекції, практичні, семінарські заняття, лабораторні роботи, самостійна робота, практика, науково-дослідна діяльність.

Реалізація завдань професійної підготовки здійснюється в процесі використання сучасних методів і засобів навчання та виховання в закладах вищої освіти.

На основі вивчення досвіду провідних університетів світу, педагогічних досліджень в галузі професійної підготовки магістрів, досліджень і проектних розробок сучасних інноваційних технологій у навчанні і вихованні майбутніх фахівців-магістрантів НПУ імені М. П. Драгоманова впроваджує універсальну

інтернаціональну форму організації навчально-виховної роботи у вищій школі тьюторство і технології тьюторства. Зміст діяльності тьютора багатовекторний та багатоплановий і спрямований на здобуття молодою людиною досвіду соціальної поведінки, формування самосвідомості, ціннісних орієнтирів та розвиток соціально-особистісних якостей майбутнього фахівця [1].

Л І Т Е Р А Т У Р А :

1. Навчально-методичний комплекс підготовки магістрів за контекстно-тьюторською технологією галузі знань 01, спеціальності 011 Науки про освіту (педагогіка вищої школи); за ред. Н. М. Дем'яненко. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. Ч.1. 195 с.
2. Педагогіка вищої школи: підручник / Андрущенко В. П., Дем'яненко Н. М. та ін. ; за ред. В. Г. Кременя. Київ: Педагогічна думка, 2009. 256 с.
3. Психологія вищої школи : підручник / Л. Г. Подоляк, В. І. Юрченко. Київ : Каравела, 2008. 351 с.

Р. В. Вереша
професор кафедри кримінального та адміністративного права
Академії адвокатури України, доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України
(м. Київ)

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У сучасному світі, який ввійшов у третє тисячоліття, розвиток України визначається у загальному контексті європейської інтеграції з орієнтацією на фундаментальні цінності західної культури: парламентаризм, права людини, права національних меншин, лібералізацію, свободу пересування, свободу отримання освіти будь-якого рівня та інше, що є невід'ємним атрибутом громадянського демократичного суспільства.

Для України у культурно-цивілізаційному аспекті європейська інтеграція – це входження до єдиної сім'ї європейських народів, повернення до європейських політичних і культурних традицій. Як свідомий суспільний вибір перспектива європейської інтеграції – це вагомий стимул для успіху економічної і політичної трансформації, що може стати основою національної консолідації.

З метою реалізації стратегічного курсу України на інтеграцію до Європейського Союзу (далі по тексту – ЄС), забезпечення всебічного входження України у європейський політичний, економічний і правовий простір та створення передумов для набуття Україною членства у ЄС затверджено Стратегію інтеграції України до ЄС. Основними напрямами культурно-освітньої і науково-технічної інтеграції визначено